

**UNIVERZITET U NOVOM SADU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET**

Studije roda u selu i poljoprivredi

Rod i jezik

Doc. dr Bojana Komaromi

Jean Monnet Programme Module AgriGen

Erasmus+

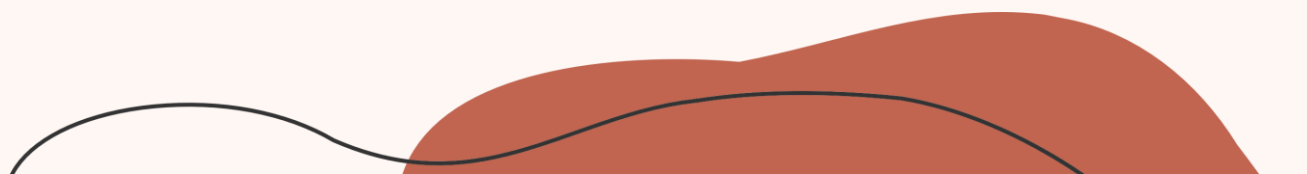

NASTAVNE JEDINICE

- Društvene konstrukcije roda
- Doprinosi i izazovi feminističkih teorija
 - Rod u tranziciji i tranzicija roda
 - Porodični rodni režim
 - Rodni identiteti u poljoprivredi
 - Rod i siromaštvo
 - Rod i obrazovanje
 - **Rod i jezik**
 - Rodni stereotipi i stigmatizacija
- Promene rodnih struktura i pravne rodne regulative
 - Rodna paradigma ruralnog razvoja

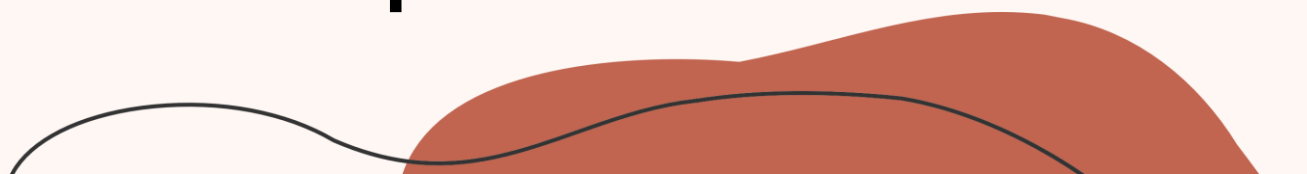

UVODNA PITANJA

- ❖ Kakva je povezanost pozanost jezika i društvenih promena: **da li jezik utiče na društvene promene i promenu svesti ili promene u društvu i svesti utiču na jezik?**
 - ❖ Koje promene su uočljive u jeziku / jezicima poslednjih godina vezano za rod?
 - ❖ Kako se rod izražava u srpskom jeziku a kako u drugim jezicima?
-

Jezik i društvo

- Jezik je promenljivi sistem određen različitim faktorima: **društvenim, političkim, ekonomskim, kulturnim i drugim vanjezičkim faktorima.**
 - Jezik se u različitim kulturama menja različitim tempom.
 - Jezik se može posmatrati kao **indikator društvenog statusa** određenih društvenih grupa ili pojava, uključujući i **rodnu ravnopravnost.**
-

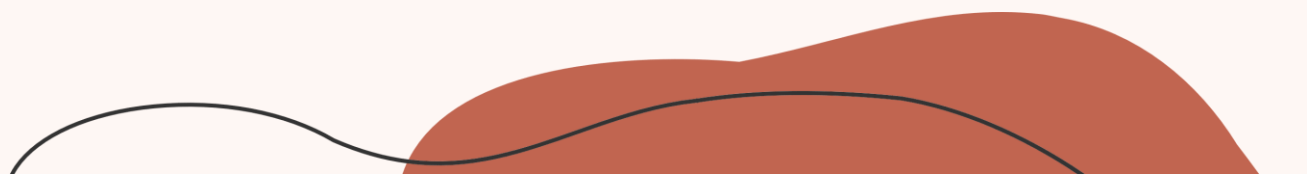

Da li jezik treba da menjamo da bismo menjali percepciju rodnih uloga i identiteta žena u našem društvu, promovišući jednaka prava i mogućnosti i demokratske vrednosti? Ili jezik treba da bude odraz društvenih promena uloga i identiteta?

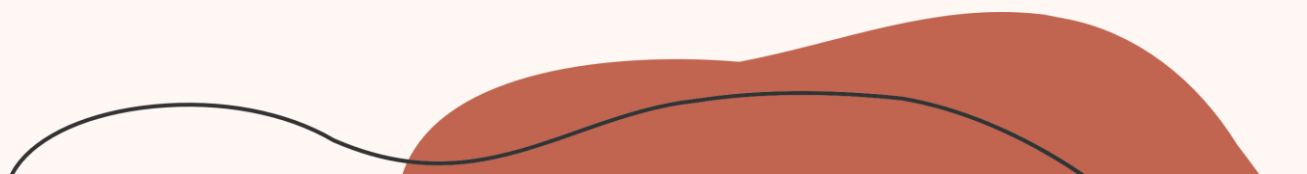

Jezik i rod

- Žene su kroz istoriju čovečanstva bile isključene iz mnogih delova javnosti, a tragovi ovih **društvenih statusa i marginalizacije** mogu se naći i **u jeziku**.
 - Srpski jezik ima kategoriju gramatičkog roda te nije moguće upotrebiti imenicu bez označavanja gramatičkog roda (muškog, ženskog ili srednjeg). Za veliki broj profesija muški rod se koristi kao generički rod.
-

Rodno osetljiv jezik

- **Zakon o ravnopravnosti polova** iz 2009. godine zamenjen je 2021. godine:
 - **Zakon o rodnoj ravnopravnosti** donet je 2021. godine (Službeni glasnik RS, br. 52/2021):
 - Upotreba rodno osetljivog jezika postaje zakonska obaveza.
 - „Rodno osetljiv jezik jeste jezik kojim se promovise ravnopravnost žena i muškaraca i sredstvo kojim se utiče na svest onih koji se tim jezikom služe u pravcu ostvarivanja ravnopravnosti, uključujući promene mišljenja, stavova i ponašanja u okviru jezika kojim se služe u ličnom i profesionalnom životu“.
-

Rodno osetljiv jezik

- **Zakon o rodnoj ravnopravnosti** donet je 2021. godine (Službeni glasnik RS, br. 52/2021):
 - Definisane **osetljivih društvenih grupa**, u kojoj su na prvom mestu navedene **žene sa sela** (uz grupe koje su žrtve nasilja, kao i grupe lica koje se zbog društvenog porekla, nacionalne pripadnosti, imovnog stanja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, starosti, psihičkog i/ili fizičkog invaliditeta, života u nerazvijenom području ili iz drugog razloga ili svojstva nalaze u nejednakom položaju).

-

Odredbe zakona izazvale su polemike u javnosti između onih koji rodno senzitivan jezik smatraju „nasiljem nad jezikom“ ili „kvaranjem jezika“ i krugova koji smatraju da je ovo način da se poveća prisustvo žena na važnim pozicijama u jeziku pošto su se žene ranije retko bavile u društveno važnim profesijama i zauzimale visoke položaje.

HVALA NA PAŽNJI!